Riktlinje för uppföljning efter stroke och TIA – Post-stroke-checklistan

Nationell arbetsgrupp (NAG) Stroke

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Riktlinje för uppföljning efter stroke och TIA – Post-stroke-checklistan

Versionshantering

Datum	Version/beskrivning av förändring
2019	Version 1.
2021	Version 2.
2022-03-12	Version 3. Endast redaktionella justeringar.

Innehåll

Riktlinje för uppföljning efter stroke och TIA – Post-stroke-checklistan 2
Versionshantering 2
Metodbeskrivning – Så har riktlinjen arbetats fram 4
Rekommendation 4
Innehållsansvarig 5
Referenser 5
Post-stroke-checklistan 6
Användningsförslag 6
Kompletterande frågor till Post-stroke-checklistan 9

Metodbeskrivning – Så har riktlinjen arbetats fram

Denna riktlinje har utarbetats på uppdrag av nationell arbetsgrupp (NAG) Stroke.

Författare till dokumentet är Emma Kjörk, arbetsterapeut vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset och doktorand vid Institutionen för neurovetenskap och fysiologi inom rehabiliteringsmedicin i Göteborg och Per Wester, professor och överläkare i medicin vid Umeå universitet.

Riktlinjen är baserad på Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård vid stroke.

En remissrunda genomfördes under hösten 2019. Riktlinjen gick då ut på remiss till Strokeförbundet, sjukvårdsregionala arbetsgrupper (RAG) i alla regioner och till medicinskt sakkunniga i Nationellt Programområde (NPO) Nervsystemets sjukdomar. Det medicinska innehållet i riktlinjen är inte ändrat sedan dess men strukturen i dokumentet uppdaterades under 2021.

Nationellt programområde (NPO) Nervsystemets sjukdomar har granskat riktlinjen och godkänt detta konsensusdokument.

Rekommendation

Strukturerad uppföljning efter stroke (inom 3–6 månader) och TIA (inom 1–3 månader) (KVÅ-kod AW001) är högt prioriterat (Prio 2) i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård vid stroke. Därefter rekommenderas uppföljning årligen.

Uppföljningen kan göras på olika sätt och Post-stroke-checklistan (PSC) är avsedd att användas som ett stöd för att hjälpa patient och vårdgivare att identifiera hälsoproblem. I dialogen är det viktigt att ta reda vad personen upplever meningsfullt att förändra och vilket stöd eller insatser som bäst möter behoven.

De hälsoproblem som identifieras bör åtgärdas endera direkt eller genom remiss till lämplig instans, efter samråd med patienten. Hur detta fungerar kan variera beroende på var i vårdkedjan som den strukturerade uppföljningen görs och hur vården är organiserad lokalt. Det är tänkt att man går igenom Post-stroke-checklistan (PSC) tillsammans med patienten och vid behov med hjälp av närstående/vårdare. Patienten kan förbereda sig inför besöket via en patientversion av Post-stroke-checklistan, formuläret ”Strokehälsa”.

I samband med uppföljningen med stöd av PSC, ta även ställning till följande frågor:

- Är patienten färdigutredd?
- Föreligger nya eller förändrade symtom?
- Är stroke- eller TIA-diagnosen korrekt (föreligger annan diagnos än stroke/TIA eller stroke initialt bedömd som TIA)?
- Är mål uppfyllda gällande uppsatta medicinska-, omvårdnads- och rehabiliteringsmål?
- Har patienten en fast vårdkontakt?
- Har patientens förmåga till egenvård/egenansvar beaktats i den fortsatta planeringen?

Uppdatera patientkontraktet i samråd med patienten (måluppfyllelse, nya bedömningar, planer, mål och tider för uppföljning) och ge till patienten.

Innehållsansvarig

Nationell Arbetsgrupp (NAG) Stroke.
Ordförande för arbetsgruppen: Lars Rosengren, professor och överläkare i neurologi på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

Referenser

- Philip I et al. Development of a poststroke checklist to standardize follow-up care for stroke survivors. J Stroke Cerebrovasc Dis. 2013;22:e173-80.
- Ward AB et al. Evaluation of the Post Stroke Checklist: a pilot study in the United Kingdom and Singapore. Int J Stroke. 2014;9 Suppl A100:76-84.
- E. Kjörk et al. Experiences using the Post-Stroke Checklist in Sweden with a focus on feasibility and relevance: a mixed-method design BMJ Open 2019 doi:10.1136/bmjopen-2018-028218. (PSC version 2.1) Patientversion av PSC (digital och skriftlig): www.gu.se/neurovetenskap-fysiologi/strokehalsa.
- T. Ullberg et al. Comprehensive and Structured 3-month Stroke Follow-up Using the Post-stroke Checklist (The Struct-FU study): A Feasibility and Explorative Study. J Stroke and Cerebrovascular disease

Post-stroke-checklistan

Post-stroke-checklistan (PSC) är framtagen för att hjälpa vårdgivare att identifiera hälsoproblem efter stroke, vilka är möjliga för åtgärd eller remittering. PSC är en enkel och lättanvänd checklista. Det är tänkt att man går igenom den tillsammans med patienten och vid behov med hjälp av närstående/vårdare. PSC erbjuder ett standardiserat arbetssätt för identifiering av långvariga hälsoproblem hos personer med stroke och ger vägledning för remittering till lämplig instans och vidare behandling.

Användningsförslag

Varje numrerad fråga ställs till patienten och svaret markeras i svarskolumnen.

Generellt sett, om patientens svar är ”NEJ”, journalför och följ utvecklingen vid nästa kontakt.
Om patientens svar är ”JA”, gå vidare med föreslagen åtgärd.

Tänk på att föreslagen åtgärd i checklistan är tänkt som en vägledning och att JA- respektive NEJ- alternativen kan och bör anpassas efter lokala förhållanden.

Patientens namn och personnummer: **Ifylld av:** **Datum:**

Vid återkommande uppföljning: anpassa genom att byta ut *"efter din stroke"* till *"senaste uppföljning (vårdbesök)"*

1 Sekundär prevention Har du fått råd om hälsorelaterade livsstilsförändringar eller medicin för att förhindra en ny stroke?	JA ○	Följ utvecklingen	
	NEJ ○	Riskfaktorbedömning och ställningstagande till behandling. Se även PSC kompletteringsfrågor.	
2 Aktiviteter i dagligt liv (ADL) Har du svårare att klara dig själv i vardagliga aktiviteter *efter din stroke*?	NEJ ○	Följ utvecklingen	
	JA ○	Har du svårigheter att klä dig, tvätta dig och/eller duscha själv? Har du svårigheter att laga varm dryck och/eller mat? Har du svårigheter att ta dig utomhus?	**Om JA** på någon av frågorna lämna över till ett stroketeam eller lämplig profession (t.ex. sjuksköterska, arbetsterapeut eller fysioterapeut) för ny rehabiliterings-bedömning (inkl hjälpmedel). Kontakta biståndshandläggare vid behov av social utredning ex LSS, vårdplanering.
3 Rörlighet Har du svårare att gå eller förflytta dig säkert från säng till stol *efter din stroke?*	NEJ ○	Följ utvecklingen	
	JA ○	Har du pågående rehabiliterings-insatser?	**Om NEJ,** lämna över till stroketeam eller lämplig profession (t ex arbetsterapeut eller fysioterapeut) för ny rehabiliteringsbedömning inkl hjälpmedel och fallpreventiva insatser. **Om JA,** journalför och undersök vid nästa kontakt
4 Spasticitet Har du en ökad stelhet i armar, händer och/eller ben *efter din stroke?*	NEJ ○	Följ utvecklingen	
	JA ○	Hindrar detta dig i vardagliga aktiviteter?	**Om JA,** remittera till läkare, fysioterapeut eller arbetsterapeut, med kunskap om spasticitet efter stroke, för vidare bedömning och diagnos. **Om NEJ,** journalför och undersök vid nästa kontakt.
5 Smärta Upplever du någon ny smärta *efter din stroke?*	NEJ ○	Följ utvecklingen	
	JA ○	Konsultera läkare med kunskap om smärta efter stroke för vidare bedömning och diagnos. Överväg att remittera till fysioterapeut för bedömning av symtom med ursprung från rörelseapparaten, tex. snedbelastning.	
6 Inkontinens Har du mer problem att kontrollera din blåsa eller tarm *efter din stroke?*	NEJ ○	Följ utvecklingen	
	JA ○	Bedömning av läkare, sjuksköterska och/eller fysioterapeut med kunskap om inkontinens. Eventuellt remiss till inkontinensmottagning.	

Vid återkommande uppföljning: anpassa genom att byta ut *"efter din stroke"* till *"senaste uppföljning (vårdbesök)"*

7 Kommunikation Upplever du att det är svårare att kommunicera med andra människor *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Remiss till logoped för ytterligare bedömning.
8 Sinnesstämning Känner du mer oro eller nedstämdhet *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Konsultera läkare på vårdcentral för bedömning. Lämna eventuellt över till kurator eller psykolog.
9 Kognition Upplever du att du har svårare att tänka, koncentrera dig eller minnas *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Begränsar detta ditt deltagande i aktiviteter? **Om Nej**, följ utvecklingen vid nästa kontakt **Om JA**, remittera till annan vårdgivare med kunskap om kognitionsförändringar (överväg remiss till specialiserad öppenvård).
10 Livet efter stroke Upplever du att saker som är viktiga för dig blivit svårare att genomföra *efter din stroke?* (t. ex fritidsaktiviteter, intressen, arbete, liksom relationer till närstående, om det är relevant).	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Om svårighet att arbeta, bedömning av läkare för ev. fortsatt sjukskrivning och/eller bedömning av arbetsförmåga. Hänvisa i övrigt till lämplig profession/instans såsom patientorganisationer (se nedan), eller kurator. Bemöt funderingar till exempel om sexualliv.
11 Familjeförhållanden Upplever du att ditt förhållande till din familj blivit mer komplicerat eller stressfyllt *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Planera nästa primärvårdsbesök tillsammans med patient och familjemedlem. Eventuell kontakt med kurator, psykolog eller kommunens anhörigstöd. Hänvisa till relevanta patientorganisationer (Stroke-Riksförbundet, Afasiförbundet, Neuroförbundet).
Tilläggsfrågor: **12 Trötthet (Fatigue)** Upplever du en ökad trötthet som påverkar din förmåga att träna eller utföra andra aktiviteter *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Ge information om hjärntrötthet. Hänvisa till läkare och/eller arbetsterapeut eller annan vårdgivare med kunskap om hjärntrötthet för utredning av bakomliggande orsaker (överväg remiss till specialiserad öppen vård).
13 Munhälsa, sväljning och nutrition Har du svårare att sköta din munhygien, att äta eller svälja *efter din stroke?*	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Har du svårt att sköta din munhygien? Har du nedsatt aptit? Har du svårt att äta/svälja? Har du gått ner i vikt? **Om JA**, på någon av frågorna remittera till lämplig profession (tandläkare/tandhygienist, läkare, sjuksköterska, logoped, dietist) för ytterligare bedömning.
14 Andra utmaningar Har du några övriga utmaningar eller bekymmer som påverkar din återhämtning och/eller som orsakar dig svårigheter *efter din stroke?* (Ex. balansproblem, synbesvär, uppmärksamhet, sexualliv, rädslor).	NEJ	○	Följ utvecklingen
	JA	○	Planera ett nytt primärvårdsbesök och initiera eventuell utredning, kontakt med kurator, psykolog, kommunens anhörigstöd eller brukarorganisation (se ovan).

Kompletterande frågor till Post-stroke-checklistan

Vid uppföljning efter stroke och TIA. Besvaras vid teamrond eller läkarbesök.

Område			JA	NEJ	Åtgärder
1 Levnadsvanor	Team	Rökning Överkonsumtion alkohol Fysisk inaktivitet Osunda kostvanor Övervikt/fetma Stress	o o o o o o	o o o o o o	**Om ja,** information och ställningstagande till remiss(er)
2 Prover	Läkare	*Labbprover:* Blodstatus Elektrolyter, kreatinin Blodfetter, ALAT B-glukos	 o o o o	 o o o o	**Om avvikande,** ställningstagande till utredning
3 Blodtryck/EKG	Läkare	*Undersökningar:* Blodtryck: _____ Målblodtryck uppnått? EKG Förmaksflimmer	 o o o o	 o o o o	**Om målblodtryck ej uppnått,** ändra medicinering **Om förekomst av förmaks-flimmer,** ta ställning till orala antikoagulantia
4 Läkemedel	Läkare	Blodtryckssänkare Trombocythämmare Orala antikoagulantia Lipidsänkare	o o o o	o o o o	**Om ja,** medicinförändringar vb. och beakta ev. biverkningar **Om nej,** ta ställning till om läkemedel bör sättas in eller om ej aktuellt
5 Bilkörning	Läkare	Har körkort? Kör bil?	o o	o o	**Om ja,** bedöm körlämplighet. Om fortsatt körförbud: beslut om tid för ny bedömning, remiss körkortsutredning eller anmälan till Transportstyrelsen
6 Vapen	Läkare	Har vapenlicens? Har vapen?	o o	o o	**Om ja,** bedöm om patienten är olämplig att inneha vapen och i så fall anmälan om vapeninnehav till Polisen
7 Sjukskrivning	Läkare	Är sjukskrivning aktuell?	o	o	**Om ja,** Fyll i sjukintyg. Överväg remiss arbetsförmågebedömning och arbetsinriktad rehabilitering
8 Uppföljning	Team	Har tid för ny uppföljning bokats in?	o	o	**Om ja,** Vårdnivå När Form (vem/vilka)

Bildstöd till Post-stroke-checklistan

- för uppföljning efter stroke och TIA

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård
SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Innehåll

	Inledning och manual
1	Sekundärprevention
2	Aktiviteter i dagligt liv (ADL)
3	Rörlighet
4	Spasticitet
5	Smärta
6	Inkontinens
7	Kommunikation
8	Sinnesstämning
9	Kognition
10	Livet efter stroke
11	Familjeförhållanden
	Tilläggsfrågor
12	Trötthet (fatigue)
13	Munhälsa, sväljning och nutrition
14	Andra utmaningar
	Kompletterande frågor
1	Levnadsvanor
2	Prover
3	Blodtryck/EKG
4	Läkemedel
5	Bilkörning
6	Vapen
7	Sjukskrivning
8	Uppföljning

Bildstöd för Post-stroke-checklistan

- för uppföljning efter stroke och TIA

Denna bildstödda version av Post-stroke-checklistan är tänkt att fungera som samtalsunderlag vid uppföljning av stroke/TIA-patienter med kommunikationssvårigheter.

Patienter med språkliga svårigheter efter en hjärnskada är ofta i behov av kommunikationsstöd i form av till exempel bilder. Kommunikationsstöd underlättar ofta för förståelse och erbjuder alternativa svarssätt för den som har svårt att uttrycka sig.

Att använda kommunikationsstöd för patienter med kommunikationssvårigheter är ett viktigt steg i att säkerställa trygg och säker vård.

Att tänka på vid återkommande uppföljning:
Anpassa frågorna genom att byta ut ”efter din stroke” till ”senaste uppföljning/vårdbesök”.

Alla bilder är hämtade från bildstod.se. Information om bildlicenser.

1 Sekundärprevention

Har du fått råd om hälsorelaterade livsstilsförändringar eller medicin för att förhindra en ny stroke?

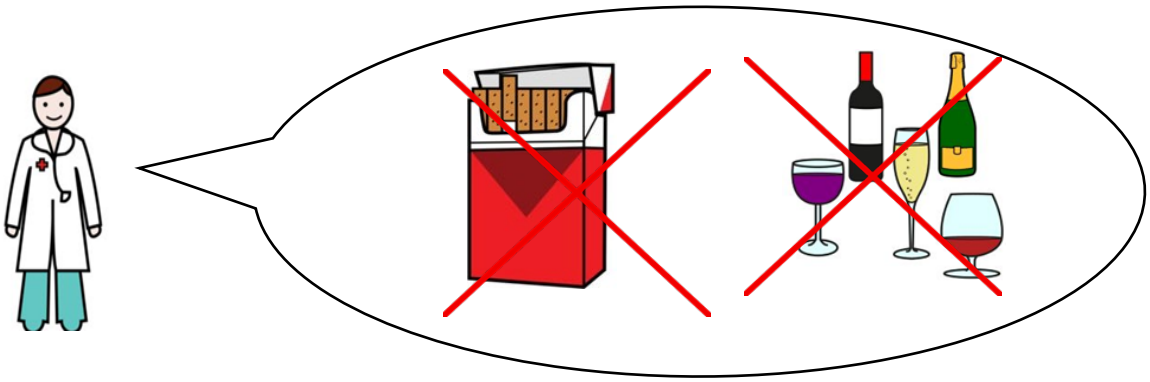

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

2 Aktiviteter i dagligt liv (ADL)

Har du **<u>svårare</u>** att klara dig själv i vardagliga aktiviteter *efter din stroke*?

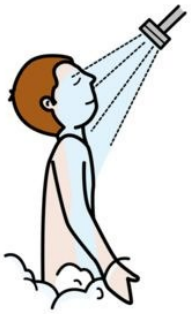

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

3 Rörlighet

Har du **<u>svårare</u>** att gå eller förflytta dig säkert från säng till stol *efter din stroke?*

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

4

Spasticitet

Har du en **<u>ökad</u>** stelhet i armar, händer och/eller ben *efter din stroke?*

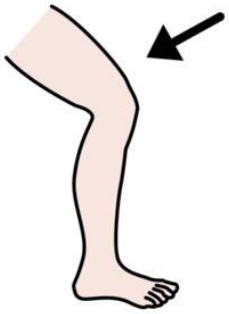

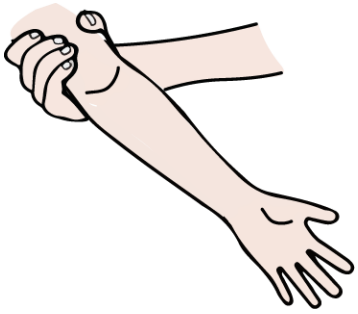

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

5

Smärta

Upplever du någon **ny** smärta *efter din stroke?*

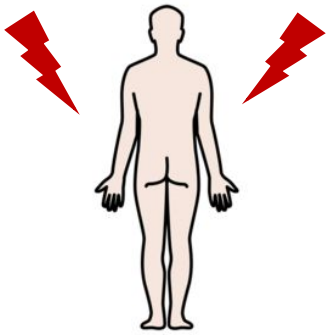

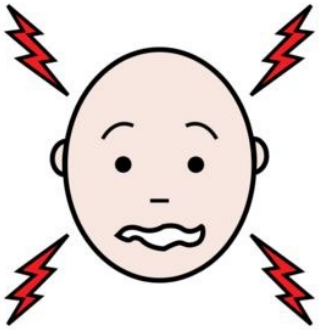

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

6

Inkontinens

Har du **mer** problem med att kontrollera din blåsa eller *tarm efter din stroke?*

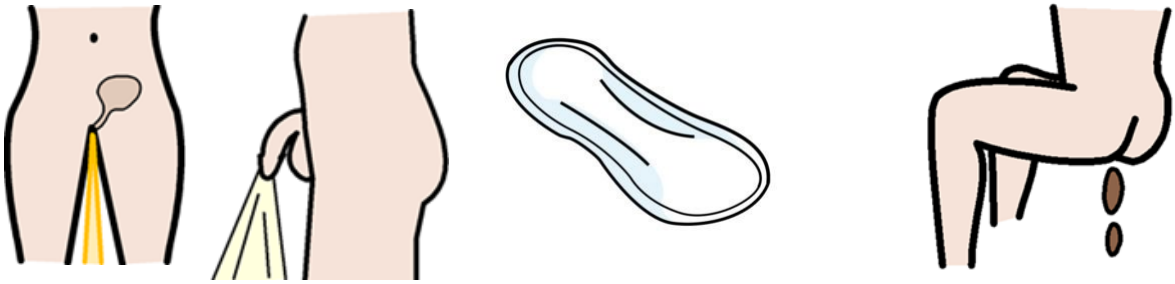

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

7 Kommunikation

Upplever du att det är **<u>svårare</u>** att kommunicera med andra människor *efter din stroke?*

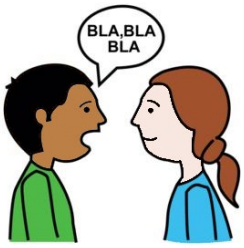

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

8

Sinnesstämning

Känner du **mer** oro eller nedstämdhet *efter din stroke?*

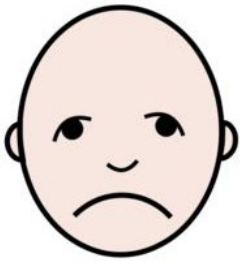

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

9 Kognition

Upplever du att du har **<u>svårare</u>** att tänka, koncentrera dig eller minnas *efter din stroke?*

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

10

Livet efter stroke

Upplever du att saker som är viktiga för dig blivit **svårare** att genomföra efter din stroke? (t. ex fritidsaktiviteter, intressen, arbete, liksom relationer till närstående, om det är relevant).

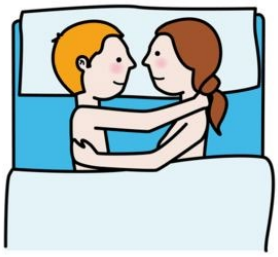

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

11 Familjeförhållanden

Upplever du att ditt förhållande till din familj blivit **mer** komplicerat eller stressfyllt *efter din stroke?*

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

12 Trötthet (fatigue)

Upplever du en **ökad** trötthet som påverkar din förmåga att träna eller utföra andra aktiviteter *efter din stroke?*

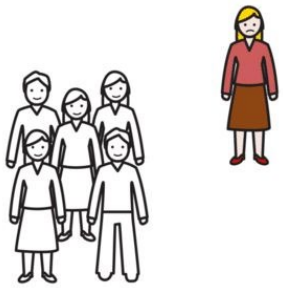

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

13 Munhälsa, sväljning & nutrition

Har du **svårare** att sköta din munhygien, att äta eller svälja *efter din stroke?*

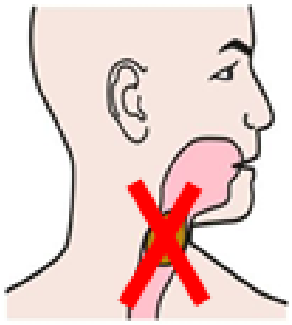

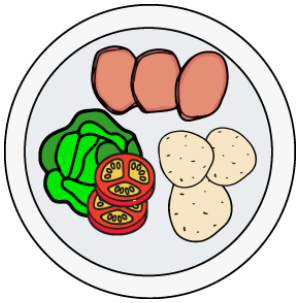

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

14

Andra utmaningar

Har du några övriga utmaningar eller bekymmer som påverkar din återhämtning och/eller som orsakar dig svårigheter efter din stroke? (Ex. balansproblem, synbesvär, uppmärksamhet, sexualliv, rädslor).

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

Kompletterande frågor till post-stroke-checklistan

1a

Levnadsvanor

Röker du?

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

1b

Levnadsvanor

Dricker du alkohol?

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

1c

Levnadsvanor

Är du fysisk aktiv och har bra kostvanor?

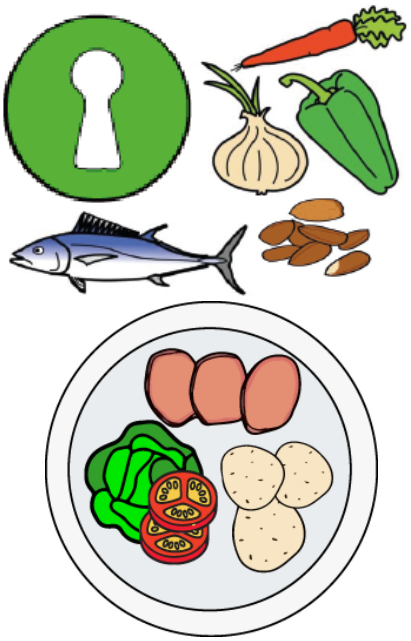

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

2 3 Prover & blodtryck/EKG

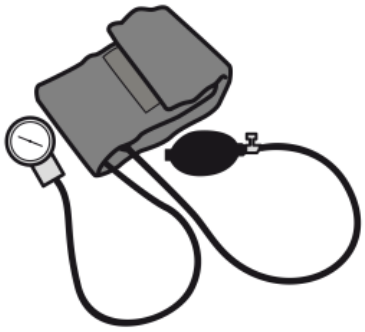

Blodtryck

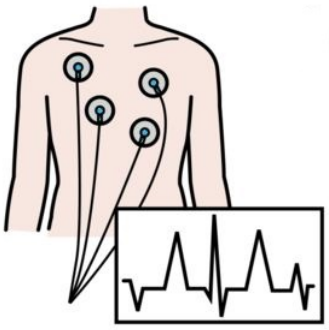

EKG

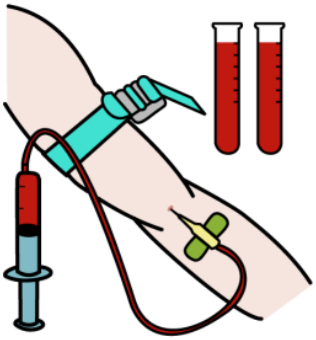

Blodprov

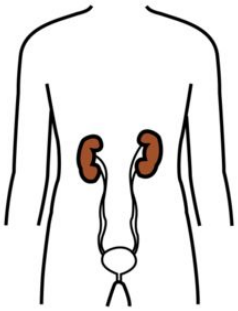

Njurstatus

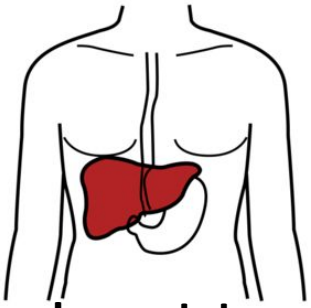

Leverstatus, blodfetter

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

4

Läkemedel

Har du biverkningar av dina mediciner?

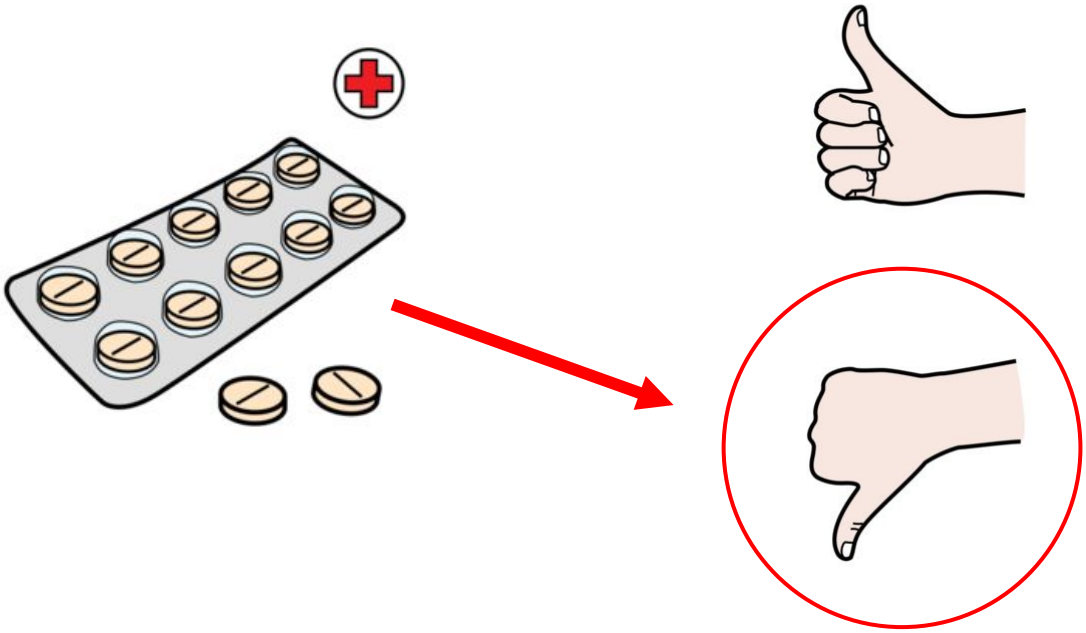

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

5

Bilkörning

Kör du bil?

Ja

Nej

Har du fått information om bilkörning?

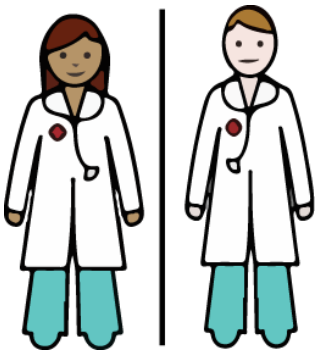

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

6

Vapen

Har du vapenlicens och innehar vapen?

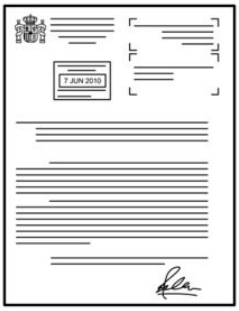

Ja

Nej

Har du fått information om vapen?

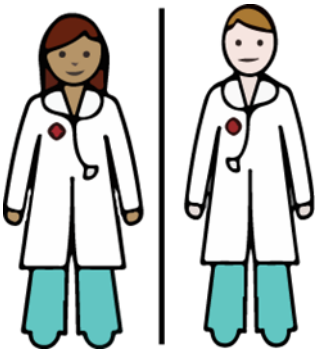

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

7

Sjukskrivning

Är din sjukskrivning aktuell?

Försäkringskassan

Ja

Nej

Har du haft läkarkontakt?

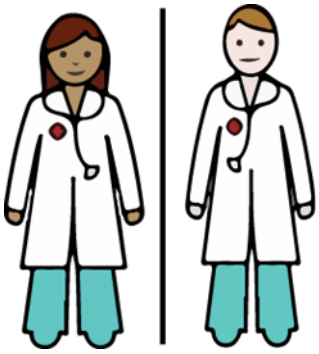

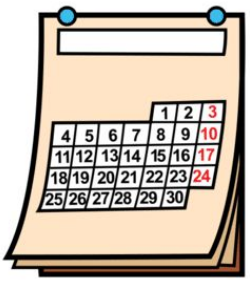

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

8

Uppföljning

Har tid för ny uppföljning bokats in?

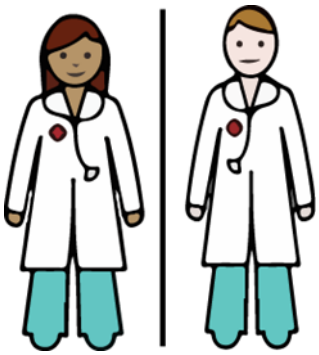

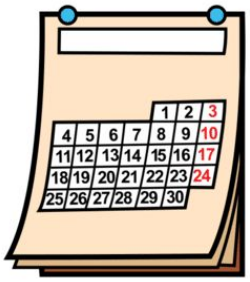

Ja

Nej

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.

Ja

Nej

?

Alla bilder är hämtade från bildstod.se.
Utvärdering av bildstödsversion är pågående.